

והממנין על שאר העמים, ולא משום השם שלהם, אף על גב שהיא נודדת ומרחקת ממנו, היא עמהם בגלותם. ולא יודעים שהנה בשם הקדוש שלנו הם מתגברים, שהיא מזינה ומחזקת אותו השם הרע בחטאייהם של ישראל, כמו שנאמר, (שירא) שמני נטרה את הפרמים. ואפלו בזמן ששולטים, אותו של הקדשה של האמונה נוטל ונותן חלק עצם לכלב, וממנו נזונים הרשעים.

מה פתוב? (רות ב) ויאמר לה בעז לעת האכל. בזמן שהיא התפקנה מתוך פחתונים ועליונים. מהתפתונים - בקרבנות ועולות, ותפלות, ורצון הרצון, שעולה מן הפחתונים. מהעליונים - בתקונים של המרפכות והפרובים, במאכלה, בשמחה (כמי שעובד עבודה ברצון ובשמחה) ורצון, שזהו לעת האכל.

ורצון הצדיק חי אליה, ומתפקנת על מרפבותיה. ומה אומר לה? גשי הל"ם, בקשויטי המלך העליון. ואכלת מן הלחם, תקבלי מזון ורצון ומאכל קדוש לחלק לאוכלוסיך הקדושים למעלה ולמטה.

ועם כל זה, וטבלת פתך בחמץ, יש לך לטל דרך טבול מאותו החמץ של צד השמאל, להניק לאותו הצד (מהאכל, אלא מאותו חמץ לתת לשאר העמים מאותו צד) הרע, לזון את שאר העמים, ולהזון ממנו. ויצבט לה קלי - מאכל שיוצא מאש של צד שמאל, כדי לתת מזון וטרף לכל, ואפלו לכלבים, וכל אותם שיוצאים ומתפשטים מאותו הצד האחר של הטמאה. ואז, ותאכל ותשבע ותתר. ותאכל ותשבע - מאותו המאכל הקדוש. ותתר - מאותו המאכל האחר, שהוא בא שירים

וממנין על שאר עמין, ולא בגין שם דילהון, אף על גב דאיהי מנדדא ומרחקא מיניה, איהי עמהון בגלותהון. ולא ידעי דהא בשם קדישא דילן אינון מתתקפין, דאיהי אתזנת ואתקיפת להווא שם רע בחוביהון דישראל. כמה דאת אמר, (שה"ש א ו) שמוני נוטרה את הפרמים. ואפילו בזמנא דשליטין, ההוא דקדושא דמהימנותא נטיל ויהיב חולק גרמא לכלבא, ומיניה אתזנו רשעים.

מה פתיב, ויאמר לה בעז לעת האכל. בזמנא דאיהי אתתקנא מגו תתאי ועילאי. מתתאי, בקורבנין, ועלוון, וצלותין, ורעו דרעווא, דסלקא מתתאי. מעילאי, בתיקונין רתיכין וכרובין, במאכלה, בחדוה (במאן דפלה פולחנא ברעו ובחדוה) ורעו. דדין איהו לעת האוכל. ורעו דצדיק חי לגבה, ואתתקנת על רתיכהא. ומה אמר לה. גשי הל"ם בקשויטי דמלפא עילאה. ואכלת מן הלחם, תקבלי מזונא, ורעו, ומיכלא קדישא, לפלגא לאוכלוסיך קדישין לעילא ולתתא.

ועם כל דא, וטבלת פתך בחמץ, אית לך לנטלא אורח טבול מההוא חומץ דסטר שמאלא, לינקא לההוא סטרא (מהאכל, אלא מההוא חמץ למיחב לשאר עמין מההוא סטרא) בישא, למיתזן שאר עמין, ולא אתזנא מיניה.

ויצבט לה קלי, מיכלא דנפקא מאשא דסטר שמאלא, בגין למיחב מזונא וטרפא לכולא, ואפילו לפלבים, וכל אינון דנפקי ומתפשטי מההוא סטרא אחרא דמסאבו.

ובדין, ותאכל ותשבע ותתר. ותאכל ותשבע, מההוא מיכלא קדישא. ותתר, מההוא מיכלא אחרא, דאיהו אתיא שיוירין שיוירין, מיכלא דאתי על שובע. ותתר,

עבד שיוירין להווא מיכלא לסטרא אוחרא. חדו ר' נהוראי ור' יודאי, ואמרי, אלמלי לא אתינא לעלמא אלא למשמע מילין אלין, דיין.

ויאכל בעז וישת וייטב לבו. אמר רבי חזקיה, מלמד שברך על מזונו. מהו וייטב לבו. דבריהן להאי אתר דאקרי לב.

רבי נחמיה פתח, (דברים ח') ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך על הארץ הטובה אשר נתן לך. ואכלת ושבעת, כל האוכל ואינו מברך ברפת המזון, נקרא משחית וגזלן. שנאמר (משלי כח כד) גזל אביו ואמו ואומר אין פשע חבר הוא לאיש משחית.

ואמר ר' יודאי, גדול כח ברפת המזון, שמוסיף כח ברכה בפמליא של מעלה. אמר רבי חנינא, גדול כח ברפת המזון, שמוסיף ברכה על מעשה ידיו של אדם.

רבי בון ור' יוסי בר' חנינא, הוו אזלין באורחא לפדיון שבויים. אערעו בהאי פפר, דמכו תמן בהדי ההוא אושפיזא. בפלגות ליליא קמו למלעי באורייתא. קמת ההיא אתתא דביתא, ואדלקת לון שרגא, עד דהוו יתבי, יתיבת היא אבתרייהו למשמע מילין דאורייתא. אשגחו בה.

פתח חד ואמר, (שם כז) גר ה' נשמת אדם חופש כל חדרי בטן. גר ה' נשמת אדם, ודאי. מה הגר מאירה באפילה, אף נשמתו של אדם מאירה לגוף.

הדר ואמר, בשלשה (דף קה ע"ב) דברים האשה זוכה, בחלה, ובנדה, ובהדלקת הנר. וכלהו תנינן. אדהכי אהדר רישיה, וחקא לההיא אתתא דקא בכיא, קם אבוה ויתב בינייהו.

שיוורים, המאכל שבא על השבע. ותת, עושה שיוורים לאותו מאכל לצד האחר. שמהו רבי נהוראי ורבי יודאי, ואמרו, אלמלא לא באנו לעולם אלא לשמע הדברים הללו - דינו!

(רות ג) ויאכל בעז וישת וייטב לבו. אמר רבי חזקיה, מלמד שברך על מזונו. מהו וייטב לבו? שברך את המקום הזה שנקרא לב.

רבי נחמיה פתח, (דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך על הארץ הטובה אשר נתן לך. ואכלת ושבעת - כל האוכל ואינו מברך ברפת המזון, נקרא משחית וגזלן, שנאמר (משלי כח) גזל אביו ואמו ואמר אין פשע חבר הוא לאיש משחית.

ואמר רבי יודאי, גדול כח ברפת המזון, שמוסיף כח ברכה בפמליא של מעלה. אמר רבי חנינא, גדול כח ברפת המזון, שמוסיף ברכה על מעשה ידיו של אדם.

רבי בון ורבי יוסי ברבי חנינא היו הולכים בדרך לפדיון שבויים. נקלעו בכפר הזה. ישנו שם עם אותו המלון. בחצות הלילה קמו לעסק בתורה. קמה אותה אשת הבית והדליקה להם נר. בעודם יושבים, ישבה היא אחריהם לשמע דברי תורה. השגיחו עליה.

פתח אחר ואמר, (משלי כ) גר ה' נשמת אדם חופש כל חדרי בטן. גר ה' נשמת אדם, ודאי. מה הגר מאיר באפילה, אף נשמתו של אדם מאירה לגוף.

חזר ואמר, בשלשה דברים האשה זוכה - בחלה, ובנדה, ובהדלקת הנר. וכלם שנינו. בין שפוכה. קם אביה וישב ביניהם.

כך החזיר ראשו, וראה אותה האשה

אָמַר לִיה רַבִּי בּוֹן, אַמַּאי קָא בְּכִיָּא בְּרַתֵּיהּ.
אָמַר, דְּלָא זָכְתָּה לְבַעֲלָא דִּילְעִי
בְּאוּרֵייתָא, וְאִיהוּ רַבִּיָּא בֶּן תְּרִיסַר שָׁנִין,
וְאָפִילוּ בְּרַכַּת הַמְּזוֹן לָא יָדַע. וְלָא יְכִילְנָא
עַמֵּיהּ דִּיזְלִיף לִיה. אָמַר לִיה, אִי הָכִי, אִיעֵבֵר
לִיה (בְּאַמְרָא), וְאַמַּאי יַהֲבַת לִיה בְּרַתֵּיהּ.

אָמַר אִיהוּ, לָא יָדַעְנָא בִּיה, אֲלָא עַל דְּחָמִינָא
יוֹמָא חַד, דְּהָא לְמַשְׁמַע חַד קַדִּישׁ, דְּלִיג
מְאִיגְרָא לְתַתָּא, נְדַרְנָא עֲלֵי לְנִסְכָּא לִיה בְּרַתֵּי.
נִפְקָנָא מִבֵּי פְּנִישְׁתָּא, וְיַהֲיִבְנָא לִיה בְּרַתֵּי, וְלָא
חִיֵּי שִׁינָא לְמִילֵי אַחְרֵיתָא, וְלָא אֲשַׁחֲנָא יַתִּיר.
וְהִשְׁתָּא אֲשַׁתְּפַח, דְּאָפִילוּ מְלָה אַחַת בְּאוּרֵייתָא
לָא יָדַע, וְלָא בְּעֵי לְמִילָף מִיָּדֵי.

אָמַר לִיה ר' בּוֹן, דִּילְמָא זִזְכָּה לְבַר דִּילְיָף לִיה
אוּרֵייתָא סָגִי. אַדְהָכִי, קָם הָהוּא רַבִּיָּא
מַעֲרַסִּיה, וְדִלִּיג עֲלֵיהּ, וְיַתִּיב בִּינֵיהּ.
אֲסַתְּפַל בִּיה ר' בּוֹן, אָמַר, אָנָּא חָמִינָא בְּאַנְפוּי,
דְּנַהֲרִי סָגִי דְאוּרֵייתָא יַפּוֹק מֵהָאֵי עוֹלִימָא.

פְּתַח הָהוּא רְוּוֹק, וְאָמַר, (אִיבֹב לֵב ו') צְעִיר אָנִי
לְיָמִים וְאַתָּם יֹשִׁישִׁים עַל כֵּן זַחְלַתִּי
וְאִירָא מַחֲוֹת דְּעֵי אַתְכֶם. עַד דְּפַתַּח וְאָמַר
בְּמִילִין דְּבִרְכַּת הַמְּזוֹן.

וְאָמַר, הִשְׁתָּא (דְּאַמְרָת) דְּאָפִילוּ בְּרַכַּת הַמְּזוֹן לָא
יָדַעְנָא, בְּבִרְכַּת הַמְּזוֹן אִית מִילִין
יְדִיעִין, וְהֵם י'. חַד, לְתַקוּנֵי פְּתוּרָא כְּפּוּם
הָהוּא מְזוּנָא. (נ"א לִזְמַנָּא) וּמֵאֵן דְּלָא הָוָה לִיה
מְזוּנָא כָּל כְּף, וְיִסְדֵּר פְּתוּרָא, אִיהוּ מְשׁוּבָּח,
בְּגִין דִּיתִיב לְמִיכַל קָמֵי מְלָפָא, דְּכַתִּיב, (דְּבָרִים ח
ו) וְאָכַלְתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ.

תְּנִינָא, נְטִילַת יָדִים, קוּדָם אָכִילָה. מֵאֵן
דְּאָכִיל בְּלָא נְטִילַת יָדִים, כְּפִילוּ
אָכִיל טָמֵא.

אָמַר לוֹ רַבִּי בּוֹן, לְמָה בְּתַד
בּוֹכָה? אָמַר, שְׁלָא זָכְתָּה שְׂבַעֲלָה
יַעֲסֹק בְּתוּרָה, וְהוּא עֲלָם בִּין
שְׁתֵּים עָשָׂרָה שָׁנִים, וְאָפִלוּ בְּרַכַּת
הַמְּזוֹן אִינוּ יוֹדַע, וְלָא יְכִלְתִּי עִמּוּ
לְלַמֵּד אוֹתוֹ. אָמַר לוֹ, אִם כְּךָ,
הַעֲבִירְנּוּ בְּאַחַר, וְלְמָה נִתְּתָ לּוֹ אֵת
בְּתַד?

אָמַר הוּא, לָא הִפְרַתִּי בּוֹ, אֲלָא
עַל שְׂרָאִיתִי יוֹם אֶחָד, שְׁהֵנָּה
לְשִׁמְעַע קַדִּישׁ אֶחָד דְּלִג מֵהַגַּג
לְמַטָּה, נְדַרְתִּי עֲלֵי לְהַשִּׂיא לּוֹ אֵת
בְּתִי. יִצְאָתִי מִבֵּית הַכְּנֶסֶת, וְנִתְּתִי
לוֹ אֵת בְּתִי, וְלָא חֲשַׁשְׁתִּי לְדַכְרִים
אַחֲרִים, וְלָא הִשְׁגַּחְתִּי יוֹתֵר. וְכַעַת
נִמְצָא, שְׁאָפִלוּ דְּבַר אֶחָד בְּתוּרָה
אִינוּ יוֹדַע, וְלָא רוּצָה לְלַמֵּד דְּבַר.
אָמַר לוֹ רַבִּי בּוֹן, אוּלַּי זִזְכָּה לְבֶן
שְׁיִלְמַד אוֹתוֹ תוּרָה הַרְבֵּה.
בִּינְתִים קָם אוֹתוֹ הָעֲלָם מִמְּשִׁתּוֹ,
וְדִלַּג עֲלֵיהֶם, וְיָשַׁב בִּינֵיהֶם.
הִסְתַּפַּל בּוֹ רַבִּי בּוֹן. אָמַר, אָנִי
רְאִיתִי כְּפִנּוֹ שְׂאוֹר גְּדוֹל שֶׁל
הַתּוּרָה יִצָּא מֵהָעֲלָם הַזֶּה.

פְּתַח אוֹתוֹ רִנָּן וְאָמַר, (אִיבֹב לֵב)
צְעִיר אָנִי לְיָמִים וְאַתָּם יֹשִׁישִׁים
עַל כֵּן זַחְלַתִּי וְאִירָא מַחֲוֹת דְּעֵי
אַתְכֶם. עַד שְׁפַתַּח וְאָמַר בְּדַכְרִים
שֶׁל בְּרַכַּת הַמְּזוֹן.

וְאָמַר, עַכְשָׁו (שְׂאִמְרָת) שְׁאָפִלוּ
בְּרַכַּת הַמְּזוֹן לָא יָדַעְתִּי - בְּבִרְכַּת
הַמְּזוֹן יֵשׁ דְּבָרִים יְדוּעִים, וְהֵם י'.
אֶחָד - לְתַקוּן הַשְּׁלַחֲנִין כְּפִי אוֹתוֹ
הַמְּזוֹן (וְלִזְמַנָּא). וּמִי שְׁלָא הִיָּה לוֹ
מְזוּן כָּל כְּף וְיִסְדֵּר שְׁלַחְנֵי - הוּא
מְשֻׁבָּח, מְשׁוּם שְׁיֹשֵׁב לְאָכַל לְפָנֵי
הַמֶּלֶךְ, שְׂכַתוֹב וְאָכַלְתָּ לְפָנֵי ה'
אֱלֹהֶיךָ.

שְׁנִית - נְטִילַת יָדִים קֹדָם אָכִילָה.
מִי שְׂאוּכַל בְּלֵי נְטִילַת יָדִים, כְּפִילוּ
אָכַל טָמֵא.

שְׁדִישִׁית - נְטִילַת יָדִים שְׁיִטַל

תְּלִיתָא, נְטִילַת יָדִים, דִּיטוּל יְמִינָא בְּשִׂמְלָא, וְיִשְׁמַשׁ בְּשִׂמְלָא לְיְמִינָא.